

Češka, Josef

[Cezar, Gajusz Juliusz. Wojna galijska. Przełożył i opracował Eugeniusz Konik]

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická. 1980, vol. 29, iss. E25, pp. 316-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/108915>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

attičtinu vyšších společenských vrstev, byla vlastně attičtina poměrně širokých attických vrstev, oněmi inovačními tendencemi pouze okrajově zasažená.

Antonín Bartoněk

Gajusz Juliusz Cezar, Wojna galijska. Przetłóżył i opracował Eugeniusz Konik. Biblioteka Narodowa, Seria II, Nr. 186. Zakład Narodowy imienia Osolińskich — Wydawnictwo, Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk 1978. Stran CXXXI + 376.

V době, kdy vycházejí překlady antických děl v nejrozmanitějších moderních jazycích a kdy konkrétně u nás věnují literárnímu odkazu antiky velkou pozornost i péči dokonce dvě ústřední nakladatelství — Svoboda a Odeon —, vzbuzují nové překlady ze starověkého řeckého a latinského písemnictví odborný zájem námnoze jen potud, pokud jde o díla dosud nepřeložená anebo o překlady, které se něčím vymykají z běžných norem.

Nový polský překlad Caesarových Zápisků o galské válce je pozoruhodný především tím, že jej pořídil odborník, který se na tento úkol dlouho připravoval (srov. bibliografické údaje na str. CXXIX). Proto se také vydání nového polského překladu podstatně liší od 16. svazku Antické knihovny, který vyšel roku 1972 v nakladatelství Svoboda. Kdežto české Caesarovy Válečné paměti obsahují ke své první části, tj. k Zápiskům o válce galské, všeho všudy 103 poznámek a zhruba 10 hustě tištěných stránek s vysvětlivkami k vlastním jménům, je polská *Wojna galijska* opatřena 1410 poznámkami pod čarou. Také předmluva se rozsahem značně liší: česká má 21 stránek, polská 129, přičemž počet tiskových znaků na jedné stránce je přes menší polský formát v obou vydáních zhruba stejný.

Náklad 7.000 výtisků, v němž vyšel polský překlad, je však přece jen určitým ukazatelem rozdílnosti čtenářské obce, které je dílo určeno (zmiňovaný český překlad vyšel totiž v nákladu 29.600 výtisků).

Caesarovy *Commentarii de bello Gallico* v novém polském znění s bohatým poznámkovým aparátém jsou tedy pořízeny pro ty uživatele, kterým budou sloužit především k účelům studijním. A že měl E. Konik, profesor starověkých dějin na wrocławské univerzitě, na mysli kromě historiků také archeology, vyplývá z obsahu jeho poznámek i z vědecké orientace samého autora. Proto také v předmluvě pojednává o galských zeměpisných, etnických i společenských poměrech (str. III—XVI), o Caesarovi a jeho době (str. XVI—LXXXVIII) i o římském vojsku (str. LXXXVIII—XCVII) podrobněji než o Caesarově literární činnosti (str. XCVII—CVIII).

Závěrečná kapitola předmluvy (str. CVIII—CXXV), jež se týká osudů Caesarova literárního odkazu ve starověku, středověku i novověku, obsahuje oddíl *Znajomość Cezara w Polsce* (str. CXIV—CXXIII). V něm však mohl E. Konik zachytit jen to nejpodstatnější z materiálu, který při své široce pojaté práci sebral. Plněji ho proto využil v článku se stejným nadpisem, uveřejněném roku 1978 v časopise *Antiquitas* VI (*Acta Universitatis Wratislaviensis*, No 343), str. 3—34.

Josef Česka

Hauptwerke der antiken Literaturen, herausg. von *Egidius Schmalzriedt*, München 1976, stran XLVIII + 695.

Lexikon „hlavních děl antické literatury“, jenž byl vydán v roce 1976 v Mnichově v rámci edice *Kindlers Literatur Lexikon*, je určen především pro mládež, může však dobře posloužit i náročnějšímu čtenáři. Vlastnímu slovníku předchází tři pojednání seznamující mladé čtenáře stručně s literaturou řeckou (Walter Jens: *Die griechische Literatur*, str. IX—XIX), římskou (Wolfgang Schmid: *Die Literatur Roms und des Imperium Romanum*, str. XXI—XLI) a s řeckou patrologií (Franz Dölger: *Die griechische Patrologie*, str. XLIII—XLVIII). Cenu těchto úvodů zvyšují přehledy novější literatury, připojené ke každému z nich (všechny tři studie však již byly dříve publikovány v díle *Die Literaturen der Welt in ihrer mündlichen und schriftlichen Überlieferung*, Zürich, Kindler Verlag 1964).

Samotný lexikon je značně rozsáhlý, jak o tom nejlépe svědčí počet stran 673 (slovník je sice výtiskem ve sloupcích, ty však nejsou číslovány). Je tematicky rozdělen do tří částí, jež se však zcela nekryjí se zmíněnými třemi úvodními studiemi, neboť